

LENINA KAROGS

Iznāk kopš 1950. gada
29. marta
Maksa 3 kap.

Preiļu rajona laikraksts

Nr. 36 (6040)
SESTDIEN
1990. gada 24. marts

INTERVIJA

Šajā sarežģītajā laikā

- Pārbūve — sarežģīts un atbildīgs laiks. Katra diena mūsu dzīvē ienes kaut ko jaunu. Kā tagad strādāt partijas pirmorganizācijām, kad atcelts Konstitūcijas 6. pants par PSKP vadošo un virzošo lomu sabiedrībā? Par to un citiem aktuāliem šodienas jautājumiem saruna ar ūdenssaimniecības celtniecības 21. PMK partijas pirmorganizācijas sekretāru V. Volkovu. Viņš ieguvis divas augstākās izglītības — pabeidzis Mogiļevas Mašīnbūvēšanas institūtu un Viļņas Augstāko partijas skolu. Par partijas pirmorganizācijas sekretāru melioratoru kolektīvā strādā kopš pagājušā gada augusta, labi to pazīst, jo līdz sekretāra amatam bija mehāniķis.

— Jūs esat beidzis partijas skolu. Tā, kā zināms, specialitāti nedod. Ko partijas skola lemācija?

— Man specialitāte jau bija. Prakse — arī. Ko ieguva partijas skolā? Iemācījies domāt, asīt ar zīmuli rokā, svarīgāko pasvītrot. Tiesa, galvenajā mācību priekšmetā — zinātniskajā komunismā — bija daudz dogmu, bet laika gaitā mācīto esmu pārvērtējis, visu pseidozinātnisko atsīpājis.

— Kāds noskaņojums ir jūsu vadītajā partijas pirmorganizācijā?

— Par noskaņojumu pirmorganizācijā viennozīmīgi nevar atbildēt. Ir komunisti, kas sarāvuši saites ar partiju (no tās rindām izstājušies trīs), kas šaubās, nogaida. Visobjektīvāko atbildi uz šo jautājumu, domāju, dod anketēšana, kas aptvēra 36 mūsu komunistus. Partijā uz PSKP platformas paliek 22 komunisti, federatīvās attiecības vēlas 5, Latvijas Neatkarīgo komunistisko partiju — 9.

Republikā un rajonā notiek partijas noslēpšanās vai šķelšanās nevis pēc politiskā, bet pēc nacionālā principa. Tas ir slikti. Veidojas daudzpartiju sistēma. Tā jāņem kā realitāte.

— Kā šajā sarežģītajā laikā strādāt partijas sekretāram?

— Tagad, kad sabiedrībā valda atklātums, domu un rīcības plurālisms, partijas sekretāram strādāt ir grūti. Viena, nemainīga viedokļa vairs nav. Katrs domā pa savam. Uzspiest neviens neko neļaus. Tādēļ rūpīgi jāuzklausa katrs, jāoponē. Sava attieksme, nostāja jāpierāda argumentējoši, ar faktiem.

Taču daudzi partijas sekretāri tam nav gatavi, nav arī spējīgi. Tāpēc viņus nedrīz masu mītiņos, citos tautas saietos.

Bet komunistam jābūt cīnītājam, obligāti jāiet tautā.

— Ikvienā partijā, kustībā ļoti svarīgi ir līderi...

— Tam piekritu. Bet līderi ir rūpīgi jāmeklē, jāatklāj, virspusē tie nepeld. Līderiem jābūt gudriem, delikātiem, kas uzklausa jebkuras domas. Līderi — politiski cīnītāji. Agrāk taču par

ideju gāja nāvē. Bet daudziem tagad nav politiskās cīņas kultūras, pacietības uz klausīt citādi domājošos. Tad nekāds dialogs, nerunājot par kompromisu, nevar veidoties.

Līderis nebūs līderis, ja viņam nebūs domu biedru. Bet cik domu biedru no Politbiroja un partijas domju valdības ir pārbūves līderim Mihailam Gorbačovam? Tas mūsu atklātības laikā nav skaidri zināms.

— Kas, jūsuprāt, jādara, lai pārbūve uzņemtu straujākus apgrīzienus, lai justu tās rezultātus?

— Jāatceļ visas augstākstāvošo vadītāju privilēģijas. Jābūt pilnīgai atklātībai visu jautājumu risināšanā. Jābūt stingrai kontrolei par pieņemto lēmumu izpildi. Drošāk jāmeklē un jāizvirza vietējie kadri, nevis tie jāšūta no centra. Vadošajiem kadriem regulāri jāatskaitās par uzticēto pienākumu izpildi.

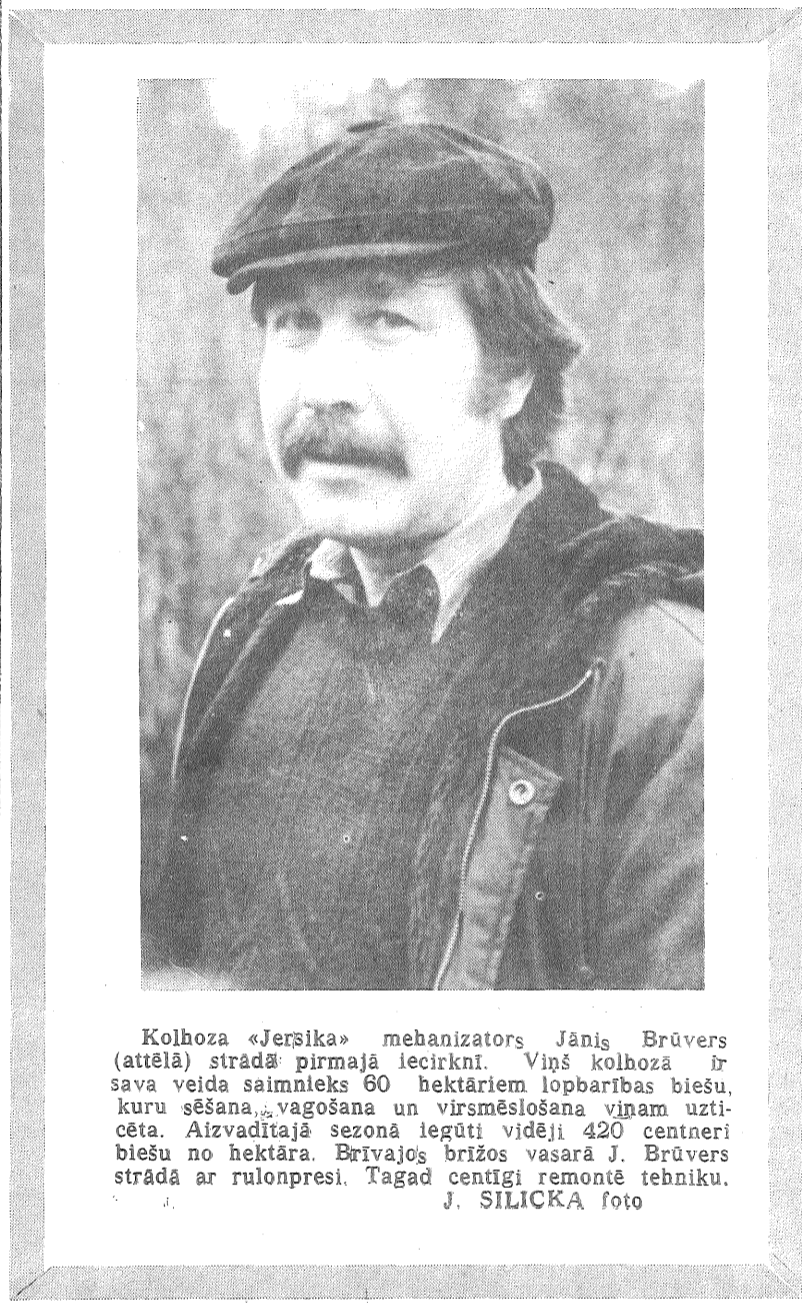
Pārbūves rezultāti pagaidām jūtami tikai demokrātijas un atklātības jomā. Ekonomikā pārbūve buksē. Panākta vārda brīvība. Tas labi. Taču demokrātijai vajag tiesiskus rāmjus. Citādi tā var pāraugt anarhijā.

Partijas komiteju darbiniekiem algas palielinātas, bet darba uzlabojums nav jūtams. Ja jau mūsu partijas rajona komiteja nevēlas vai nav spējīga strādāt, lai Līvānos nodod savas pilnvaras partijas pirmorganizāciju sekretāru padomei.

Piedalos partijas rajona komitejas biroja sēdēs, bet neļūtu biroja locekļu nostāju, skaidru pozīciju šajā sarežģītajā pārbūves laikā. Sava doma atklāti izsaka tikai P. Romanovs. Pārējie biroja locekļi lielākoties ir pasīvi, klusē.

Domāju, ka atbrīvotie partijas pirmorganizāciju sekretāri ar noteiktu algu nav vajadzīgi. Partijas sekretāriem jābūt neatbrīvotajiem (protams, par šī pienākuma pildīšanu viņiem pienāktos piemaksa no partijas kasas). Partijas sapulces sasaukamas, vadoties pēc situācijas.

Ar V. Volkovu sarunājis
J. GURGONS

Kolhoza «Jersika» mehanizators Jānis Brūvers (attēlā) strādā pirmajā iecirknī. Viņš kolhozā ir sava veida saimnieks 60 hektāriem lopbarības biešu, kuru sēšana, vagošana un virsmēlošana viņam uzticēta. Aizvadītajā sezonā iegūti vidēji 420 centneri biešu no hektāra. Brīvajos brīžos vasarā J. Brūvers strādā ar rulonpresi. Tagad centīgi remontē tehniku.

J. SILICKA foto

Latvijas KP rajona komitejā

22. marta notika Latvijas Komunistiskās partijas Preiļu rajona komitejas biroja kartēja sēde.

Latvijas KP rajona komitejas birojs apstiprināja rajona izpildkomitejas tautas izglītības nodaļas pirmorganizācijas lēmumu par skolēnu jaunrades centra direktora T. Kolosovas uzņemšanu no PSKP biedru kandidātiem PSKP biedros.

Biroja sēdē izskatīti organizatoriska rakstura jautājumi. Sakarā ar to, ka V. Vilcāns ievēlēts par Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieku, birojs atbrīvoja viņu no Latvijas KP rajona komitejas organizatoriskā darba nodaļas vadītāja pienākumiem. Partijas rajona komitejas organizatoriskā darba nodaļas vadītāja pienākumus birojs uzdeva veikt instruktoram A. Kovaļenko. Sakarā ar pāreju darbā skolēnu jaunrades centrā I. Peiseniece tika atbrīvota no Latvijas KP rajona komitejas instruktora pienākumiem.

Biroja sēdē izskatītas 32 PSKP biedru personiskās lietas. Viņi visi (tāja skaitā arī Aglonas internātskolas 12 komunisti, kuri sapulce pieņēmuši lēmumu par savas organizācijas pašlikvidēšanu) vairs nevēlas būt komunistu partijā. Birojs pieņēma lēmumu izslēgt viņus no PSKP biedriem. Pavisam kopš gada sākuma PSKP rindās mūsu rajonā jau atstājuši 82 cilvēki, 80 no viņiem — pēc pašu vēlēšanās.

P. STRAUTS

Pilnvarotie nobalsoja „par”

22. martā rajona izpildkomitejas sešu zālē pulcējās agrārūnietiskās apvienības «Preiļi» pilnvarotie. Sapulcē piedalījās arī republikas Agrārūnietiskās komitejas priekšsēdētājs V. Rimaševskis.

Dienas kārtības otrais jautājums — apvienības «Preiļi» valdes priekšsēdētāja vēlēšanas. Tika izvirzīta J. Vucēna kandidātūra. Astoņdesmit četri pilnvarotie nobalsoja «par».

Sakarā ar to, ka vairāki valdes locekļi ir izbraukuši no rajona, pilnvarotie par valdes locekļiem ievēlēja «Lauktechnikas» rajona apvienības pārvaldnieku A. Jermolajevu, kolhoza «Smelteri» priekšsēdētāju P. Elstu, kolhoza «Nākotne» priekšsēdētāju R. Borovski un J. Vucēnu.

publiskas lauksaimniecības problēmām un attīstības perspektīvām pilnvarotie iepazīstināja Agrārūnietiskās komitejas priekšsēdētāju V. Rimaševskis.

Dienas kārtības otrais jautājums — apvienības «Preiļi» valdes priekšsēdētāja vēlēšanas. Tika izvirzīta J. Vucēna kandidātūra. Astoņdesmit četri pilnvarotie nobalsoja «par».

Sakarā ar to, ka vairāki valdes locekļi ir izbraukuši no rajona, pilnvarotie par valdes locekļiem ievēlēja «Lauktechnikas» rajona apvienības pārvaldnieku A. Jermolajevu, kolhoza «Smelteri» priekšsēdētāju P. Elstu, kolhoza «Nākotne» priekšsēdētāju R. Borovski un J. Vucēnu.

Pilnvaroto, sapulcē atļāva izņemuma kārtā pagaidām apvienības «Preiļi» valdei par pamatu savai darbībai izmantot pāraugsnolikumu par agrārūnietiskajām apvienībām. Divu mēnešu laikā pēc agrārūnietiskā kompleksa reorganizācijas koncepcijas pieņemšanas uzdots valdei izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai nolikumu par agrārūnietisko apvienību «Preiļi».

Tika apstiprināts štatu saraksts un izdevumu tāme pārvaldes aparāta uzturēšanai 1990. gadam. Apstiprināja arī apvienības priekšsēdētāja vietniekus un galvenos speciālistus.

L. KIRILLOVA

Viesi rajona skolās

Nesen rajona skolas apmeklēja republikas skolu direktoru vietnieki mācību un audzināšanas darbā. To bija organizējis republikas skolotāju kvalifikācijas celšanas institūts.

12 jaunie skolu vadītāji izglītības nodaļā tikās ar rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju Ilgoni Snikeru, TIN vadītāju Jāni Lazdu, Preiļu 2. vidusskolas direktors Oļegs Hlebņikovs dalījās pieredzē par jauniešu virzieniem audzināšanas darbā skolā. Pēc tam viesi apmeklēja Preiļu 1. vidusskolu. Direktors Jānis Eglītis iepazīstināja, ar informātikas un skaitļošanas tehnikas

kabinētu, bet viņa vietniece Anna Svīle dalījās pieredzē par izvēlētiem priekšmetiem 12. klasē. patstāvīgo vielas tematisko plānojumu ķīmijā, ģeogrāfijā u. c. priekšmetos, analizēja skolēnu un vecāku aptaujas rezultātus. Aglonas vidusskolā clemīņu vērtējumam bija sagatavotas atklātās stundas, pēcpusdienas matemātikā, dzejas stunda par tēmu «Latvija — Tēvija mana». Aizkalnes deivngadīgajā skolā iaurie skolu vadītāji mācījās, kā sastādāms stundu saraksts, kā izmantot darba zinātniskās organizācijas elementus, kā veidot informācijas banku skolā. Iepazi-

nās ar skolas internāta darba organizāciju un noformējumu, dalījās pieredzē par Latvijas Pionieru savienības darbību skolā. Dravnieku deivngadīgās skolas kolektīvs bija sagatavojis pulciņu radošā darba atskaisti. 3 deju kolektīvi, bērnu vokālie ansambļi, zīmētāji, rokdarbnieki, kolekcionāri, dalllasītāji parādīja, ka skolā ir visas iespējas katram bērnam iesaistīties kādā no pulciņiem, attīstīt savas spējas. Pasākumu neesot daudz, bet visi plānotie — labi sagatavoti, ar rūpīgu pienākumu sadali, ar pasākumu analīzi dažādos līmeņos. Skolas kolektīvs daudz dara sadzīves un darba kultūras pilnveidē. Viesiem patika skolas sakoptība, tīrība, kārtība, skolēnu prasme pozitīvi izteikt sevi

skolā. interesantās darba formās ar vecākiem. Galēnu deivngadīgās skolas vadība — direktore Agnese Gabrāne un vietniece Anna Kupre dalījās pieredzē par pedagogisko padomes sešu organizēšanu, vadības iekšējo kontroli, atsevišķu tēmu sagatavošanas metodiku, par labākās pieredzes materiālu apkopošanu, popularizēšanu.

Noslēguma dienā viesi apmeklēja Līvānu pilsētas skolas. 2. vidusskola uzsākusi interesantu izpēti tēmu par to, vai labi skolēnam kļūdas skolā. Daudz un interesantu meklējumu ir triju šīs skolas direktora vietnieku mācību un audzināšanas darbā, ir ko parādīt un ieteikt.

Līvānu 1. vidusskolas vadība dalījās pieredzē par tēmu «Me-

todiskā darba vadības sistēma skolā». Skolas direktore Astrīda Nikitova izstāstīja par skolas tradīcijām. Direktores vietniece mācību un audzināšanas darbā Skaidrīte Šķimele runāja par sistēmu skolotāju atestācijā. Direktora vietniece Silvija Lude bija sagatavojusi ziņojumu par darbu ar vecākiem 1. — 4. klasēs, Emerita Rubīne — par sabiedrisko organizāciju veikumu.

Grupu vadīja RSKCI vadošo darbinieku kabineta vadītāja Vija Rudina, kura augsti novērtēja minēto skolu darbu, radošos meklējumus mācību priekšmetu pasniegšanas metodikā, sakoptību, sakoptību, dāsnumu pieredzes apmaiņā.

M. VOLKOVA

Viedoklis

Vajadzīgas svaigas vēsmas

Saimnieciskā aprēķina un pašapmaksas ieviešana dažos rajona uzņēmumos jāva noteikt, kas ir kas. Kurš ilgāku laiku dzīvojis ar plašu vērienu uz valsts rēķina, bet kurš tiešām godīgi pelnījis savu naudu.

Ar saimnieciskā aprēķina ieviešanu republikāniskajā projektēšanas un māju celtniecības trestā vairākums darbinieku izjuta uz sevis visu ekonomiskā stāvokļa smagumu. Jo vecais, tagad peltais sociālisma modelis jāva dzīvot pēc sirds patikas.

Pēdējā laikā galvenais chehs mājbuves kombinātā regulāri neizpilda plānu un uzlabošanās nav paredzama. Tas rada neapmierinātības un aizdomu rašanos darba kolektīvā. Iemeslu, kas noveduši pie ekonomiskās krīzes, ir ļoti daudz.

Vienš no tiem, tā teikt, ir iedzimis: projektējot rūpnīcu, ar nodomu ekonomēt, projektētāji

atsacījās no zviedru mājinas tehnoloģijas. Piemēram, firmas zviedru koka skaidu plāksni nomainīja ar parastu, mēbeļu koka skaidu plātni. Rezultātā radās Līvānu mājinas ar daudziem trūkumiem. Bet svarīgākais — pārlieku augstā cena negatīvi ietekmē pieprasījumu.

Bez tam darba kolektīvā radies sarežģīts morālais un psiholoģiskais klimats. Iemesli, acīmredzot, jāmeklē pagātnē. Par pagātnes mantojumu, visdrīzāk, var nosaukt lietu Nr 2-1/2 (1989. gads) Preiļu tautas tiesā, kur uz apsūdzēto sola nokļuva bijušie vadītāji. Tikai lieta ir garāka nekā «uzbeku» lieta — jau sesto gadu tai nav saredzams gals. Nevienš nav sodīts, visi ieņem solidus amatus, pat no partijas biedru rindām nav izslēgti. Un būtībā vainīgais, kas, izlaupījis valsts īpašumu, nav atrodams.

Bezgalīgā pārbūvēšanās un pārkārtošanās bijušajā Līvānu eksperimentālajā mājbuves kombinātā nedeva gaidāmo saliedētību darbā. Interesanti, ka iesākumā Līvānu eksperimentālo māju būves kombinātu sadalīja trijos patstāvīgos uzņēmumos, pēc tam tos apvienoja un nosauca par trestu. Saprotams, ar lielāku kantora darbinieku skaitu! Pašlaik viņu ir 352 cilvēki no 1770 kopējā strādājošo skaita. (Un te nav ierēķināti nodaļu priekšnieku personīgie sekretāri, kuri skaitās par strādniekiem darba iecirkņos). Zviedrijā turpretim šāda tipa uzņēmumu pārvalda 27 cilvēku liels štats.

Nesen tika nosaukta visu kolektīva locekļu darba alga par vienpadsmit mēnešiem, un izrādās, ka tresta vadības vidējo darba algu var salīdzināt... ar ogļraču darba algu. Spridiet pašī: pārvaldniekam — 988

rubli, galvenajam inženierim — 781 rublis, nodaļu priekšniekiem — 658, darba algas nodaļas priekšniekam — 565 rubli mēnesī. Un tas ir tad, kad uzņēmumā ir slikta darba kvalitāte. Bet ja uzņēmumā darbs ritētu labi? Tani pat laikā rūpnīcas strādnieku vidējā mēneša alga bija 237 rubli, celtniekiem — 265 rubli.

Protams, cilvēkus tas neapmierina. Rezultāts — trūkst strādnieku, un vadība ir spiesta izmantot palīgdienestus nodarbinātos. Bet tas neko nemaina.

Vienš no svarīgākajiem iemesliem neritmiskajam darbam ir tas, ka līgumus nepilda piegādātāju uzņēmumi, īpaši — mežrūpniecības. Bet ne par viņiem pasūdzēties, ne arī izdarīt uz viņiem spiedienu pašreizējā stāvoklī nav iespējams.

Kāda būtu izeja no situācijas? Svarīgākais — atjaunot sociālo taisnīgumu un ticību... gaišajai nākotnei. Atcelt visas prēmijas, kam nav konkrēta darba seguma. Piemēram, par ekonomiju, par metāllūzņiem, par nodotajiem objektiem. Šādas prēmijas saņem visi, kas vien vēlas, bie-

žāk tie, kuri ir tuvāk priekšniecībai, bet lietas labā nav pat pirkstīnu pakustinājuši. Visu kolektīva locekļu darba alga jāpielīdzina izlaistās produkcijas rubļa vērtībai. Ekonomiskās krīzes nasta jānes visiem, arī vadošajiem un virzošajiem.

Bez lielām zaudējumiem uzņēmums varētu sākt ražot tik ļoti nepieciešamās mēbeles par līgumcēnām. Tam ir nepieciešamas pārrunas ar augstākstāvošā priekšniecību, lai tiktu samazināts ražojamo māju apjoms. Tas dotu brīvību ekonomiskajiem manevriem. Vēl jo vairāk tāpēc, ka republikā mājas pērk maz.

Iespējams, ir arī citi varianti, kā izkļūt no situācijas. Svarīgā kais — tagad nedrīkst pēc vecām metodēm «izsist» fondus ministrijā, pārvaldē. Tie ir jānopelna! Nezinu, vai tas būs pa spēkam tresta vecajai vadībai. Acīmredzot, vajadzīgas svaigas vēsmas, kas atsvaidzinātu mikroklimatu darba kolektīvā.

A. GRIGORJEVS (Līvānos)

Izmaiņas komjaunatnes komitejā

20. martā notika komjaunatnes rajona komitejas 2. plēnums. Lielā vienprātībā tā dalībnieki atbrīvoja no komjaunatnes rajona komitejas 2. sekretāra amata pirmš divām nedēļām — 1. plēnumā — ievēloto Andreju Zagorski. Iemeslis? Nerēķināšanās ar ievēlamā domām. Tā nu sanāca, ka Andrejs tika gan toreiz ievēlēts, bet bez paša «jāvārda». Soreiz plēnuma dalībnieki nebija tik vieglprātīgi un, pirms pacēla roku, uzklauzīja, jautāja kandidātel un — galarezultātā par 2. sekretāri ievēlēja Dači Verbičku (līdz šim — komjaunatnes rajona komitejas instruktors).

Otrs svarīgākais plēnuma uzdevums bija — iepazīties ar

komjaunatnes rajona komitejas štatu struktūras izmaiņām un apstiprināt aparāta darbinieku sastāvu.

Atbilstoši Latvijas Komjaunatnes Centrālkomiteja apstiprinātajam štatu sarakstam, mūsu rajona komjaunatnes komiteja varētu strādāt 12 atbrīvotie darbinieki. Taču pēc pašu aparāta darbinieku ierosinājuma tika nolēmts šo skaitu uz pusī samazināt. Protī, 12 cilvēku vietā komjaunatnes Komitejā strādās 6; divi sekretāri, divi dalībnieki organizatoriskā darba nodaļā, viens cilvēks uzskaites sektorā un viena statistiķe mašīnrakstītāja (Komjaunatnes darbinieku skaitā neietilps, bet algu saraksta atlīdēs tiks minēti arī āpkopēja un šoferis.) Nolēmuši, ka vispārējā saimnieciskā aprēķina un «uzpūsto» štatu samazināšanas apstākļos šis lēmums ir ļoti pareizs un savlaicīgs, plēnuma dalībnieki par to nobalsoja.

S. JOKSTE

Ar tehniku vien visus lauku darbus nevar apdarīt, it sevišķi kolhozā «Silajāni». Tāpēc šeit godā un cieņā tur Kotļerovas iecirkņa laukkopju Marijas Zaba-

lujevas, Feodosijas Krotovas, Praskovjas Skuratovas (attēlā) pašai dziedīgo darbu.

J. ZANDES foto

Vilcānu dzimtas liktena stāsts

Bija 1935. gads. Par sūri iekrāto naudu Salimons Vilcāns nopirka ūtrupējušo viensētu — tagadējās Rauniešu ciema «Birtālas». Saimniecība bija nolaišta. Tādēļ, lai to iekoptu, Vilcāni — tēvs, māte un pieci dēli — strādāja no gaismas līdz tumsai. Cīrta krūmus, raka grāvjus, līdz pārpurvotā zeme pārtapa tīrumos un sāka dot ražu.

Turība Vilcānu mājās ienāca lēnām, tikai soli pa solim, ar pašai dziedīgu un neatlaidīgu darbu. Jaunsaimnieki jau sāka nostāties uz kājām, bet te — karš.

Sarkanās Armijas rindās kritā divi Salimona Vilcāna dēli — Antons un Stanislavs, no pašā atbrīvojot Čehoslovākiju un Poliju. Trešais dēls — Jānis — bija pazudis bez vēsts. Karš izsēja mazo latviešu tautu pa visu plašo pasauli. Daudzi vēlāk atrādās. Arī Jānis. Tikai Amerikas kontinentā.

Pēc kara Vilcāni (no jaunās paaudzes bija palikuši tikai divi — Pēteris un Roberts) turpināja strādāt savā saimniecībā. Dzīvo-

ja ne slikti, labāk par daudziem kaimiņiem, jo viņos bija īsts zemes kopēju darba tikums, strādātīgība. Tādēļ ne viens vien skauda. Vietējie varaš viri Vilcānos saskatīja kulakus.

Nāca 1949. gada drausmīgais 25. marts. Vilcānus kā nevēlamu šķiru, kā tautas ienaidniekus deportēja. Golgātas ceļā uz Sibīriju devās tēvs, māte un jaunākais dēls Roberts, kuru toreiz sameklēja Jaunaglonas mehanizācijas skolā, kur viņš mācījās par traktoristu. Pēteris, par laimi, atgriezies no dienesta armijā, mājās nebija pierakstīties, strādāja Preiļu MTS-ā, toreiz bija komandējumā Valkā. Tagad no lilelās Vilcānu dzimtas viņš — ir dzīvs Latvijā, brālis Jānis — Amerikas Savienotajās Valstīs.

Vākdams šo materiālu, jautāju Pēterim Vilcānam: kā tas varēja notikt, ka izveda vecākus, kuru divi dēli bija krituši Sarkanajā Armijā, aizstāvēdami Dzimteni?

— Tas bija laiks, kad ne uz ko neskatījās, — skaidroja Pēteris Vilcāns. — Vārkavas pagasta izpildkomitejas priekšsēdētājs Grigorjevs, Rauniešu izpildkomitejas priekšsēdētājs Kirilovs, pārējie vietējās varas viri izrādīja pārāk lielu «centību» un «aktīvītāti», bija ļoti izpildīgi, par ko, protams, saņēma uzslavas. Deportēja pat cilvēkus (viņš dzīvoja mums kaimiņos), kurš cīnās pret vācu iebrucējiem bija izpelnījies apbalvojumus. Uz Sibīriju viņu aizveda ar visiem ordeņiem.

No Sibīrijas mājās neatgriezās neviens no aizvestajiem Vilcāniem. Neizturēja drausmīgos dzīves apstākļus. Nomira no slimībām un bada. Un par ko?

Par to, kā ar personīgo darbu bija vairojuši savu labklājību.

«Birtālas» palika bez saimnieka. Veidojās kolhozs. Te ierīkoja zirgu fermu. Kūti un arī dzīvojamajā mājā. Kad 1955. gada rudenī Pēteris Vilcāns pārgāja dzīvot uz tēva mājām, tās bija galīgi nolaiestas, bez jumtiem. Nācās visu atjaunot, pielikt daudz darba.

Pēteris Vilcāns ir no stipras, izturīgas dzimtas. Viņš nepadevās dzīves liktām: tēva sēta atguva agrāko izskatu, kļuva vēl skaistāka. Tagad te saimnieko Pētera Vilcāna meita Valentīna Klavinska. Viņa — jaunsaimniece, paņēmusi kopšanā vectēva zemi.

Pats Pēteris Vilcāns ilgus gadus strādāja kolhozā «Nākotne» par mehāniķi. Tagad — pensijā, piepalīdz meitai — jaunsaimniecei ar padomu un darbu. Vilcānu dzimta, kaut palikusi galīgā mazumā, stingri turas pie zemes.

Jānis Vilcāns... Emigrants no Latvijas Amerikas Savienotajās Valstīs. Viņš tur ir plaši pazīstams, slavenība. Stāstīšu par viņu hronoloģiskā, dzīves gājuma secībā.

Jānim bija gaiša galva. Viņš — tas dēls, kuru Salimons Vilcāns bija nolēmis izskolot. Jānis Vilcāns mācījās Aglonas klasiskajā ģimnāzijā, bet pabeidza slaveno Rīgas 1. ģimnāziju. Gribēja studēt. Aizbrauca uz Vāciju, kur iestājās augstskolā elektronikas specialitātē. Kara beigās, lielajā juku laikā, viņš nokļuva angļu zonā.

Vēlāk dzīves ceļš Jāni Vilcānu aizveda uz Kanādu. Viņam kabatā bija diploms par augstskolas beigšanu, bet te Eiropā

izdotu diplomu neatzina. Jānim Vilcānam pietika neatlaidības līdzās zināmajam latīņu, grieķu, vācu un citām valodām apgūt angļu valodu un Toronto atkārtoti pabeigt augstskolu.

Jānis Vilcāns sāka nodarboties ar zinātni (to pašu elektroniku). Viņam laimējās izgudrot lokatoru, ar kura palīdzību varēja nošēdināt lidmašīnas lietū un sniegā. Viņš uz šo izgudrojumu dabūja patentu, kuru nopirka Kanādas valdība.

Par Jāņa Vilcāna izgudrojumiem ieinteresējās Amerikas Savienotajās Valstīs. No turienes atbraukušie profesori viņu aicināja pie sevis. Jānis Vilcāns piekrita: sāka strādāt Harvardas universitātē par pasniedzēju un līdztekus papildināja zināšanas. Aizstāvēja disertāciju. Toreizējais ASV prezidents, Niksons piedāvāja Jānim Vilcānam darbu kosmiskajā centrā — bija jākonstruē kuģis, ar ko amerikāņi nolaidīs uz Mēness.

Jānis Vilcāns kopā ar pārējiem ASV redzamākajiem kosmosa zinātniekiem konstruēja kuģa «Apollo» vadišanas sistēmu. Pēc šī panākuma prezidents Niksons Jāni Vilcānu paņēma pie sevis par tehnisko padomnieku, viņš kļuva par Elektronikas pētniecības institūta galveno ekspertu kosmiskajos lidojumos.

Tāds isumā ir mūsu novadnieka, latvieša Jāņa Vilcāna nolemtais ceļš zinātnē. Pasaules mēroga zinātnē.

...No pieciem brāļiem Vilcāniem dzīves vētras dzīvi palikuši bija tikai divi. Un beidzot, pēc 35 gadiem, viņi tikās. Pēteris Vilcāns no Latvijas devās pie brāļa Jāņa Vilcāna uz Amerikas

Savienotajām Valstīm. Tas bija 1979. gada rudenī.

Atkalredzēšanās nav aprastāma. Tādi prieka brīži dzīvē ir reti.

Pēteris Vilcāns aiz okeāna nodzīvoja mēnesi. Kārtējo reizi pārliecinājās, ka savas laimes kalējs ir pats cilvēks ar savu darbu. Brālis, kas svešā zemē ieradās tikai ar čemodānu rokās, neatlaidīgi strādādams, ieguvis pasaules slavu zinātnē, nodrošinājis sev lielisku dzīves apstākļus. Jānis Vilcāns ar ģimeni — sievu (bijušo sīguldzieti), diviem dēliem — dzīvo divstāvu mājā, ir turīgs, bet arī taupīgs: pats krāso māju, skalda malku, kopi piemājas parku. Darba tikums viņam ir svarīgāks par visu.

Brāļu Vilcānu šķiršanās reizē Amerikas kontinentā nevar vilt nekādas paralēles ar atkalredzēšanos. Šķiršanās bija nostāģījas, neziņas un skumju pilna. Jānim Vilcānam dzimto Latviju neredzēt — viņš kā kosmosa zinātnieks ir saistīts ar valsts noslēpumiem, uz citu zemi viņu neviens nelaidīs. Pēteris Vilcāns uz Ameriku otro reizi neatbrauks — slimības, vecums.

Vienīgais tuvīnāšanās un domu apmaiņas līdzeklis ir vēstules. Tikai tās mierina brāļus dažādās zemes malās. Kamēr vēl pukst sirds, Kamēr vēl dzīvi.

Tāds ir Vilcānu dzimtas liktenstāsts. Gaišu tonu, tālā maz. Taču Vilcāni nav vienī, kuru dzīvi sabojājuši laikmeta grieži, kara vētras. Viņi — dzīvi palikušie — izgājuši caur uguni un ūdeni, dzīves vārdā izturējuši visu. Godš un cieņā viņiem.

J. GURGONS

Aizvadītajā mēnesī — februārī — redakcija pieņēma 57 lasītāju vēstules. 2 no tām — anonīmas.

Galvenā tēma, protams, vēlēšanas un tautas deputātu pareizas izvēles problēmas.

Vēl — krietns žūksnītis pienāca ar vēstulēm, kuru autori izteica savu viedokli par rajona laikraksta nosaukuma maiņu. Rakstīja kaimiņi, ģimenes, draugi. Kolektīvu vēstuli atsūtīja Preiļu 1. vidusskolas 3. a klase, bet lasītājs Juris Punculis no Anspokiem mēneša

laikā atsūtīja pat divas vēstules, kurās uztraucās, vai tik rajona avīzei būs īsti labs un skaņīgs nosaukums. (Kā jau droši vien zināt, rajona laikrakstam vārda došana jau notikusi, un nākošajā mēnesī savu ceļu pie jums sāks «Novadnieks».)

Vairums vēstulu ir jau publicētas, dažas (tās, kurās jūs lūdzat redakciju palīdzēt, noskaidrot vai kādu norāt — tiek pārbaudītas un gatavotas publicēšanai), bet pārējās vēstules rātņi gaida savu kārtu. Un tajās mūsu lasītājs:

Milicijai vari zvanīt, vai nē. Viņi jau pieraduši pie mūsu zvaniem. Man liekas, ka milicijai nevajadzētu visbūt tik aizmārsīgai, jo katrs garāmgājējs redz un saprot, ap kādiem dzīvokļiem drūzmējas šie dzērāji... (..) Kāpņu telpās viņi izdauza spuldzes, piemēta drāžas, nokārto savas vajadzības, bet tu, darba cilvēks, nezini, kā pa tumsu pāriet garām kādam dzērājam...»

Sai vēstulē daudziem tiek pārmetumam — gan ūrdzniecības darbiniekiem, gan kārtības sargātājiem. Pārmetumi var tikt apstrīdēti un atspēkoti, taču viens gan nav noliedzams — spekulācija ar alkoholskajiem dzērieniem, patiešām, jau sen samilzusi par problēmu, — un ne dzērājiem, bet visiem pārējiem par postu. Vai ticēsim, ka to novērsīs jaunieviestā talonu sistēma?

Starp citu, vēstules autore min konkrētas adreses un uzvārdus, kur par spekulatīvām cenām var iegādāties «uguns dziru». Ja šī informācija interesē milicijas darbiniekus, labprāt nodošu to viņu rīcībā.

Kino apmeklētājs V. JANSONS no Līvāniem ir sašutis par to, «kā mēs cienām vienu no kultūras iestādēm — kinoteātri. Vai tiešām mēs, esam ar tik zemu kultūru? Zālē un foajē telpā tiek sagraizīti soli, izrauta vate, pārgriezti apšuvums. Tualetes telpās no sienām tiek izrautas flīzes, bojāti krāni. Griestus «rotā» degoši sērkokoņi. Netiek tautāta arī kafetnīca. (..)

Gribētos, lai visi apmeklētāji, sevišķi jaunatne, saprastu un nebojātu kinoteātra telpas, lai pēc remontdarbu beigšanas nebūtu sabojātas mēbeles, salauzti galdīņi, jo ir tādi jaunieši, kas

krēslu vietā sēdēšanos izmanto galdus, bet, kad kinoteātra darbinieki aizrauda, izsaka dažādas piezīmes un apvalno viņus necenzētiem vārdiem. Uz to skatās skolnieki, mūsu jaunatne... Cieņsim cilvēkus, kas rūpējas, lai mūsu kinoteātris būtu patīkams, lai tajā varētu ar prieku ierīzēties un noskaļoties filmu».

IR NESAPRASANA

Pensionāre SELGA no kolhoza «Dubna» ir nesaprasana un jautā: «Ko darīt? 21. februāra rītā braucu no Preiļiem. Nopirkusi kasē biļeti uz pirmo autobusu līdz Kalvjiem, iekāpu autobusā Preiļi — Dzintars — Līvāni. Kad iebraucām Skulevkaš mežā, šoferis pieturēja autobusu un lūdza parādīt biļeti. Paskatījies, uzklelda man, vai neredzot, kurā autobusā man jābrauc? Tādā rītā puskrēslā es patiesi nevaru saskatīt, kas tur rakstīts. Man esot jāpērk cita biļete. Sīknaudas man nebija. Tāpēc pasniedzu šoferim 25 rublus. Šoferis saniknots atcirta, ka viņam neesot ko izdot. Teicu, lai jau ņem soda naudu par braukšanu bez biļetes. Arī tad naudas zīmi sadalīt nevarējam.

Atlikušo ceļa daļu man bija jāklausa speciāli man «izmeklēti» vārdi no šofera personīgās vārdnīcas.

Nezīnu, ko darīt. Vai man jābrauc samaksāt soda nauda ieb vai šoferim jāpagana cukas, līdz iemācīsies pieklājīgi sarunāties ar pasažieriem un biļeti pārbaudīt, iekāpjot autobusā, nevis Skujevkaš mežā?»

Tas arī viss.

Vēstules apkopēja S. JOKSTE

IR SATRAUKTS

Līvānietis, Lielā Tēviņas kara invalīds V. GORS satraukti raksta:

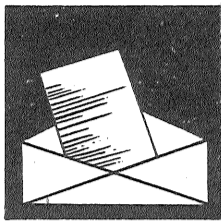
«Val Latvija jau sen nav kļuvusi par mazu neskaitāmiem pilsoniem, lidlaukiem, armijas pilsētām, bāzēm utt.? Bez visa tā vēl — masveidīgā atvaļināto virsnieku apmešanās uz dzīvi tieši Latvijā, protams, tās lielākajās pilsētās. Pamattiedzīvotājiem paliek alžvien mazāk vietas «kopējās mājās» — pašiem savā Tēvzemē

Tagad, kad republikas vadība nespēj vair apmierināt alžvien pleaugošās prasības pēc labiektotiem dzīvokļiem, armijas viri atklāti draud izrēķināties ar LPSR AP deputātiem un sabiedriskajiem darbiniekiem, kuri mēģinās nostāties pret virsnieku diktātu. It kā viņi ar mums vēl nebūtu pietiekami izrēķinājušies jau kopš 1940. gada! Arī zvanišanu un dauzīšanu ar šautenū laidnēm naktī, ple mierīgu pilsonu durvīm (kā to draud nesē publicētajā vēstulē «Latvijas Jaunatnē») mēs jau esam piedzīvojuši.

Tas, kā pašī virsnieki atzīstas, ka viņiem nav kur braukt, ka visā plašajā PSRS viņus nekur negaida, liek daudz ko pārdomāt. Pēc visa tā jau grūti atiecībā uz mūsu «drošības sargiem» (nav tikai zināms, no kā

Redakcijas pasta apskats

LABDIEN!

viņi mūs tā sargā.) Izvairīties no vārda — «okupanti!»

Preiļiete FJODOROVA ir satraukta par citu mūsu sabiedrībā diemžēl aktuālu tēmu:

«Cilvēki, atpauzieties! Ko jūs darāt! Pat nabaga bērnušus dalāt — savējos un svešos.

Mēs, kara bērni, pēckara gados neko labu neredzējām. Mūsu vecāki nevarēja dot mums to, ko tagad dodam jums. Lai arī jūs mūs bieži nosodāt, jums tomēr tagad ir viss un pat vairāk, nekā nepieciešams.

Es sāku strādāt Preiļos 1949. gadā un zinu, kāda pilsēta bija. Tā izauga manu acu priekšā. Zinu arī, kā toreiz dzīvoja laukos. (..) Mūsu vecāki un mēs grūti dzīvojam, bet nedalījāmies, un visiem pietika vietas. Centāties daudz strādāt, lai labāk dzīvotu. Nedalījām bērnušus savos un svešos.

Ko jūs dodat saviem bērniem, ja pašī savā starpā nīstaties un bērnušus dalāt...»

IR SASUTIS

«Visu līvāniešu» vārdā sašutuma pilnu vēstuli atsūtījis L. LAZDANE.

Tā ir vēstule «par mūsu pilsētu, kā arī — par rajona milicijas darbiniekiem un pārmērīgo spekulāciju ar alkoholskajiem dzērieniem.

(..) Spekulatēms nemaz nav kauna sajūtas, un viņas var stāgāt ar paceltu galvu un pilnīem makiem netīras naudas. Ne vēlti tautā ir teiciens: «Kas māc, tam nāk.» Ple mums, pilsētiņā, nāk par kandžu un alkoholskajiem dzērieniem. Piemēram, alģas un avansa dienās, kad veikalā netirgo grādīgos dzērienus...

A. ANSPAKS

Pirmie profesionālie mākslinieki no Latgales

Lai saskatītu no Latgales nākušos profesionālos māksliniekus, kuri māksliniecisko izglītību ieguvuši mākslas skolās vai tajās mācījušies cariskās impērijas laikā, nav vajadzīgi pat vienas rokas visi pirkti. Man lādus ir izdevies saskatīt tikai trīs.

Pirmie divi no tiem ir brālī Kārlis (1877 — 1903) un Pēteris (1882 — 1913) Kalves, kuri dzimuši Krustpils pagasta Kalvjos (tagad Jēkabpils rajona Vīpes ciemā), netālu no Neretas letēkas Daugavā.

Gleznotājs un zīmētājs Kārlis Kalve mācījās Stiglica Centrālajā tehnikās zīmēšanas skolā Pēterburgā, bet, to nebeidzīs, pārgāja mācīties kā privātskolnieks ple krievu gleznotāja profesora Križicka V. Kalve vasaras pavadija gan Mazkrievijā (Ukrainā), gan ple sava drauga gleznotāja Koročkina, gan ple mūķim Valaama salās (Ladogas ezerā) un citīgi gleznoja un zīmēja. Pastāvīgais trūkums un nekārtīgais dzīves veids agri sagrāva mākslinieka veselību. Slims ar tuberkulozi viņš pārradās tēva mājās un drīz mira.

Neskatoties uz īso mūžu, viņš atstājis daudz gan pabeigtu mākslas darbu, gan to studiju. Tomēr gandrīz visi viņa mākslas darbi un to studijas izkalstīti pa visu Krieviju un Ukrainu. Rakstnieks un mākslinieks Jānis Jaunsudrabiņš, kurš redzējis gandrīz tikai studijas, par tām rakstīja: «Studijas bija pamatīgas, nopietnas un dažas tik izdevušās, ka vairākas toreiz nopirka gleznotājs ainavists profesors Jūliuss Klevers, maksādam 10 rubļu gabalā, lai pēc dažām stundām ar savu parakstu pārdotu desmitreiz dārgāk.»

Gleznotājs Pēteris Kalve pirmo māksliniecisko izglītību guva V. Blūma zīmēšanas un gleznošanas skolā Rīgā. Pēc tam pusotru gadu mācījās ple profesora J. Klevera, kur ieguva lielu tehnisko veiklību, bet vēlāk papildinājis Berlīnē ple vācu gleznotāja impresionista Lovisa Korinta, P. Kalve 1912. gadā

ar saviem darbiem piedalījās II latviešu mākslinieku izstādē Rīgā. Viņš sarīkojis arī vairākas izstādes provincē. 1913. gadā tika sarīkota viņa pēcnāves izstāde. P. Kalves darbi bijuši izstādēs arī Pēterburgā (1915) un Maskavā (1916). Mākslinieka darbi glabājas gan Latvijas muzejos, gan ple privātām personām.

Izdārot rezumējumu par brālīem Kalvēm un viņu dalībri, J. Jaunsudrabiņš rakstīja: «Bez šaubām, no Pētera, tāpat no Kārla, būtu ar laiku izveidojušies levērojami gleznotāji, ja nāvei nebūtu paticis viņus tik ātri aizsaut. Jo viņiem bija visas ipašības, kas vajadzīgas, lai ko lielu sasniegtu. Neapšaubāms talants, dzila un patiesa dabas izjūta, dzelzs enerģija un liela darba mīlestība.»

Abī brālī Kalves apbedīti Dreimaņu kapos (tagad Vīpes ciemā). Kā trešā profesionālā māksliniece, kural šūpulis kārtā Latgalē, minama gleznotāja un lietiskās mākslas pedagoģe Nora Anna Marianna (parasti saukta pirmajā vārdā) Drapče. Viņa nodzīvoja ilgu mūžu un paspēja daudz pilnīgāk atrasiēt savu talantu nekā brālī Kalves.

Vispirms gribu novērst nepareizības un neprecizitātes par N. Drapčes dzimšanas laiku un vietu. Visās līdzšinējās publikācijās teikts, ka viņa dzimusi 1887. gadā, kas neatbilst patiesībai. Vienās publikācijās norādīts, ka viņa dzimusi Daugavpilī, otrajās — ka Daugavpilī aprīnķi, trešajās — ka Daugavpilī aprīnķi Līvānu pagastā. Tādēļ vispirms noskaidrosim, kad un kur dzimusi N. Drapče.

Pēc Daugavpils luteriešu draudzē dzimušo registra redzams, ka Nora Anna Marianna Drapče dzimusi 1886. gada 7. (19.) decembrī Daugavpils aprīnķa Līvānu pagasta Cargradē, tas ir, — tagadējā Preiļu rajona Jersikas ciema Jersikā, kristīta 1887. gada 7. (19.) aprīlī. Viņas vecāki Augusts un Auguste (dzim. Ģerca, oriģinālā rakstībā — Gehrtz) Drapčes —

asistenti. No N. Drapčes vecāku zinātniskā grāda jeb nodarbošanās (asistenti) var spriest, ka viņi bijuši kādas augstākās mācību iestādes vai zinātniskās iestādes darbinieki.

Latviešu biogrāfiskajā vārdnīcā «Es viņu pazīstu» (1939) teikts, ka N. Drapčes tēvs bijis aprīnķa priekšnieks. Bet kad? Kāda aprīnķa? Dažās publikācijās norādīts, ka Daugavpils aprīnķa. Ilggadīgais Līvānu vestures un mākslas muzeja direktors (1924 — 1958) un Līvānu lietiskās mākslas vidusskolas skolotājs Jānis Sudmalis, kurš 20. — 30. gados Līvānu lietiskās mākslas vidusskolā strādāja ar N. Drapči un to labi pazina, šī raksta autoram 1981. gada 4. augustā vēstulē rakstīja, ka N. Drapčes tēvs, bijis latvietis, izglītots cilvēks, rakstījis presē pat filozofiskus apcerējumus, bet māte — vāciete, ģimenes valoda bijusi vācu valoda. Tomēr N. Drapče sevi uzskatījis par latvieti un uzturējis ar latviešu sabiedrību ciešus sakarus. Pārskatot latviešu periodikas hroniku 20. — 30. gados, redzams, ka N. Drapčes tēvs Augusts Drapče rakstījis par ķīmijas, purvu izmantošanas, kā arī par morāles un lietiskās mākslas jautājumiem. Pēc publicētajiem rakstiem spriežot, noprotams, ka A. Drapče ir bijis eksakto zinātņu speciālists.

N. Drapče beidza vidusskolu Rīgā un pēc tam mācījās Rīgas mākslas skolā, kuru beidza 1910. gadā. Viņas skolotāji Rīgas mākslas skolā bija tādi mākslas meistari kā J. Rozentāls, J. Tilbergs un V. Purvītis. Pēc mākslas skolas beigšanas viņa vēl papildinās ārzemēs. Mākslas izstādēs N. Drapče sāka piedalīties jau pirms pirmā pasaules kara.

No 1921. līdz 1926. gadam N. Drapče strādāja par zīmēšanas un vācu valodas skolotāju Ludzas ģimnāzijā. Sajā laikā viņa pamatīgi iepazinās ar Latgali, tās lauku dzīvi un darbu, un daudz glezvoja. (Nobeigums sekos.)

Zurnāla «Seula» fotokorespondentu un žurnālistu uzmanību saistīja neliela Dienvidkorejas lauku ciemata Sirumīgi ledzīvotāju neparastais dzīves veids un tradīcijas.

Sirumīgi neparastums slēpjas tajā apstākļī, ka visi tā ledzīvotāji ir veģetārieši, kuri sludina augu barības priekšrocības. Kopienas galva ir astoņdesmitgadīgais Čons Plongs Hva, kurš uz dzīvi šeit apmeties pirms 27 gadiem. Kopienā locekļi dzīvo noslēgti un viņiem praktiski nav vajadzīga nauda, jo tie nodarbojas ar naturālo saimniecību. Savā ikdienas uzturā viņi izmanto aptuveni četrdesmit veidu dārzeņus, augļus un zāles. Kopienas galva un daži tās locekļi patstāvīgi veic pētnieciskus darbus, lai izziņātu augu barojošās ārstējošās īpašības, veido veģetāriešu ēdīenu receptes, ņemot vērā savienojamību un viena vai otra augļa, dārzeņa vērtību veselīgā uzturā. Vietējā bibliotēkā ir atrodamī Con Plong Hva un viņa kolēģu darbi, kuros smalki aprakstīti vairāk nekā 800 zāļu veidi.

Ārkārtīgi interesanta ir veģetārisma «ideoloģiskā», apslēptā jēga Sirumīgi ciematā.

— Jebkural cilvēka emocionāl, vēlmī un vajadzībai ir dziļas

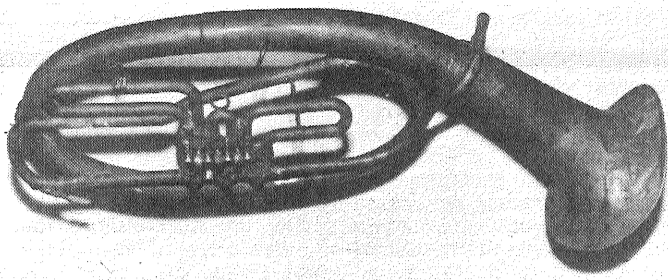
saknes, kas ir apslēptas cilvēka apzinā un ģēnos, — saka Con Plongs Hva. — Visneciesamākās cilvēka rakstura īpašības, manuprāt, ir alkātība un skopums, kas slēpjas visspēcīgākajā instinktā — vajadzībā pieēties un bailēs no bada. Mūsu veģetārisms, atteikšanās ēst dzīvnieku pasaules produktus un jēlproduktus — tas ir mēģinājums izrauties no skopuma un alkātības verdzības, līdz minimumam samazināt ēdīenu kultu. Mūsu tradīcijas cilvēkā audzina labo, pašuzpūrēšanos, savstarpējās palīdzības un patiesas draudzības jūtas, — šādus secinājumus izdara kopienas biktstēvs.

Zurnāla korespondents atzīmē, ka šajā nelielajā laikā, ko pavadīja Sirumīgi ciematā, viņš tā arī nespēja līdz galam izjust vietējo ledzīvotāju psiholoģiju un izprast viņu iekšējo pasauli, taču nealimirstamu iespaidu viņā radīja šo cilvēku apģarotība, kuri prēcējās par dzīvi un ir pārkāpi par cilvēku kaislībām un netikumliem.

ATTEĻA: kopienas rīta ēdiens Sirumīgi ciematā.

TASS fotohronika

Dziesmu svētku gaidās

Rajona kultūras namā atvērta XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem veltītā tautas lietišķās mākslas izstāde. Tā ir ieskaņa lielajai republikas izstādei, kurai mūsu tautas daiļamata meistaru darbus atlasīs jau 28. martā.

Ekspozīciju ievada tematiskā daļa, kurā līdzās seno nošu rakstiem redzamas Jasmuižas kora fotogrāfijas Daugavpils dziesmu svētkos. Seit jāpiebilst, ka muzeja darbinieces cer uz bijušo dziesmu svētku dalībnieku atsaucību un lūdz dalīties savās atmiņās un izlīdzēt arī ar senām fotogrāfijām un citiem vizuāliem materiāliem.

Līdzās mūsu keramikas vecmeistara P. Čerņavka un citu Preiļu keramikā darbiem ir ska-

tāmi līvāniešu M. Teļānes, E. Pastares un L. Bečas māla veidojumi. Daudzološi sevi keramikā piesaka preiļietis V. Ivanovs.

Ar pinumiem šajā izstādē reprezentējas L. Pastalojāne un N. Vuškārniece, ar jostām — M. Kulakova, M. Vilcāne, M. Inče un S. Prikule. Izstādē skatāmi M. Jakovļevas, J. Pupiņas, M. Bucenieces, M. Kulakova, cimdi un Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» dalībnieču austās segas.

V. ROMANOVSKIS

ATELOS: B. Drukalska taure (pirmais Aglonas pūtēju orķestris); ievadekspozīcija; līvāniešu jostas.

J. SILICKA foto

Lambada vai „sitiens ar nūju“...

Rozenhaimas pilsētas (Bavārijā) deju skolotāja Joahima Kordona dzīvoklī nemitīgi zvina tālrunis. — Val es varētu iemācīties dejot lambadu? — lūdzas sešpadsmitgadīga jaunie. — Varat, — atbild skolotājs. Jo viņa deju skolā lambadas kursi darbojas jau kopš vasaras.

— Jaunieši zaudē prātu ar šo deju, — saka Kordons, priecāloties par to, kā pār vaisti velas «lambadas viļņi». Ziemā un pavasarī tā ir vispopulārākā deja.

Patiesi, tas, ko ir paveikusi grupa «Kaoma», kurās sastāvā ir brazīlieši, portugāļi un francūži. «Iedejodami» Eiropā lambadu, ir salīdzināms tikai ar bumbas sprādzienu deju laukumā. Dedzīgs ritms, jauneklīgs temps, plastiskas kustības ar erotikas pieskaņu atvirzījušas tālu prom mambo un tango.

kas savā laikā skaitījās «seksualitātes» virsotne.

Jaunā superdeja dzimusi Brazīlijas ziemeļrietumos, bet pārdrošo un atklāto soļu deju tur tika aizliegta. Tad lambada kļuva par iesnīgu eksporta preci. Tikai Eiropā vien jau pārdoti vairāk nekā divi miljoni disku ar lambadas ierakstu. Turkojumā no portugāļu valodas lambada nozīmē «sitiens ar nūju» vai «izklupiens». Neko teikt, tas tieši atbilst jaunās dejas būtībai, kas līdzinās sambas, rumbas un, dievs vien zina, kā vēl, salaukumam. Pēc tam, kad lambada iekarolusi diskotēkas, deju skolas ir sākušas mainīt savu repertuāru. Lambadas «uzbrukums» turpinās. (No laikraksta «Republika» (Tallinna))

Redaktors P. PIZELIS

REZEKNES

PEDAGOĢISKĀ SKOLA

1990./1991. mācību gadā uzņem 9. KLASES ABSOLVENTUS:

pirmsskolas audzināšanas specialitātē latviešu un krievu plūsmā.

1. — 4. klašu skolotāju specialitātē latviešu plūsmā ar papildus specialitāti — kultūras darbinieks.

Iestājesāmeni visās specialitātēs: sacerējums (dzimtajā valodā), matemātikā (rakstos).

Visās specialitātēs notiks muzikālās dzirdes un runas pārbaude, 1. — 4. klašu skolotāju specialitātē ar papildus specialitāti — kultūras darbinieks — vēl papildus horeogrāfijas spēju pārbaude.

Iestājesāmeni notiks no 1. līdz 10. jūnijam.

Direktoram adresēts iesniegums par iestāšanos skolā jāiesniedz pedagoģiskās skolas uzņemšanas komisijā līdz 1990. gada 25. aprīlim, bet dokumenti — uzreiz pēc apliecības saņemšanas par 9. klases beigšanu.

VIDUSSKOLU ABSOLVENTUS, uzņem:

1. — 4. klašu skolotāju specialitātē latviešu plūsmā ar papildus specialitāti — deju kolektīva vadītājs.

Iestājesāmeni: dzimtā valoda (sacerējums), matemātika (vārdos), runas, muzikālās dzirdes un horeogrāfijas spēju pārbaude.

Pirmsskolas audzināšana krievu plūsmā.

Iestājesāmeni: dzimtā valoda (sacerējums), bioloģija (vārdos), runas un muzikālās dzirdes pārbaude.

Iestājesāmeni notiks no 10. līdz 20. augustam.

Ziņas pa tālruni: Rēzekne 22679, 22681, 22685.

Administrācija

Ši gada 24. martā plkst. 16.00 Līvānu kultūras namā viesojas Centrālās televīzijas diktors JURIJS NIKOLAJEVS un estrādes mākslinieks MIHAILS GLADKOVS. Biļešu iepriekšpārdošana. Estrādes programma «Rīta pasts».

Si gada 25. martā Līvānu kultūras namā plkst. 17.00 rajona deju kolektīvu ATLASĒS SKATE uz XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem. Piedalās 16 rajona deju kolektīvi.

Aicinām apmeklēt.

ZEMNIEKU SAIMNIECĪBU IPASNIEKIEM,

kuri iegādājušies lauksaimniecības tehniku un celtniecības materiālus mazumtirdzniecības veikalos, līdz šī gada 10. aprīlim iesniegt maksāšanas dokumentus agrorūpnieciskajā apvienībā «Preiļi».

DAUGAVPILS AUTOMOTO SERVISĀ UN TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

pieņem pasūtījumus no iedzīvotājiem neierobežotā daudzumā, lai atjaunotu šādas detaļas:

— automobiļu «VAZ» stūres sviras un uzgaļus;

— visu modeļu automobiļu generatorus, starterus un stiklu tīrītāju elektrodzinējus.

Ja jūs vēlaties paildzināt sava automobiļa virsbūves ekspluatāciju, tad ieteicams ne retāk kā vienu reizi gadā veikt tās apstrādi pret koroziju.

Pilnā apjomā veicam tehnisko apskati un atbilstoši cenrādīm mainām dzesējošo šķidrumu.

Pārbaudām automašīnas sagatavotību ikgadējai Valsts autoinspekcijas pārbaudei. Izzaīna derīga 30 dienas.

Veicam tehnisko apskati mājas apstākļos garāžās, transportējam arī automašīnu uz norādīto vietu.

Aprīkojam autoriepas ar radzēm (radzes piegādā pasūtītājs).

Veicam skārdnieka darbus, mainot virsbūvju detaļas (pasūtītāja detaļas) automašīnām «VAZ», «Moskvičs», «GAZ», «ZAZ».

Lai ekonomētu pasūtītāja laiku un darbus izpildītu viņam izdevīgākā laikā, ieviesta iepriekšēja pierakstīšanās remontam un tehniskai apskatei desmit dienu robežās.

Uzziņas 14. tehniskās apkopes stacijā pa tālruniem: 34453, 34576, 7. tehniskās apkopes stacija — pa tālruni 34085.

14. tehniskās apkopes stacijā pieņem no iedzīvotājiem neierobežotā daudzumā visu lielumu diagonālās un radiālās (ar metālkordu) autoriepas atjaunošanai, izņemot 600x16, 600x13, 175x80P. Autoriepām 6,15x13 un 6,45x13 ir protektoru izvēle: «Lukss», «JA-3702», «Dorožnij». So autoriepu izgatavošanas termiņš — no 10 līdz 15 dienām. Autoriepām, kuras nav lietotas ilgāk par pieciem gadiem, ir triju mēnešu garantija. Autoriepās, kuru lietošanas termiņš pārsniedz piecus gadus, šās garantijas nav un uz atjaunošanu pieņem, saskaņojot ar pasūtītāju. Riepu atjaunošanu ar importa iekārtām veic Sauļu rūpnīca, sabalansējot ar riteņu karkasiem.

Autoriepu pieņemšanas punkts strādā no plkst. 8.00 līdz 19.00, pārtraukums no plkst. 12.00 līdz 13.00. Brīvdiena — svētdiena. Tālrunis: 31444.

Daugavpils automoto servisa un tirdzniecības uzņēmums

Līvānu tirgū 25. martā un Preiļu tirgū 1. aprīlī, no plkst. 8.00 līdz 12.00 J. Valters PĀRDOS ilgi uzglabājamo kāpostu 'Holandes amagas', vācu 'Dauerwels', gurķu: vācu 'Libella', 'Pirente', 'Rodnīčok', 'Izjašcniņ', 'Topolok' un citas dārzeņu, kā arī dažādu jaunu puķu sēklas.

PĀRDOD «ZAZ-965». Tālrunis 23304. Zvanīt pēc plkst. 17.00.

PĒRK avarējušu «VAZ-2107» vai «GAZ-24». Zvanīt: Rīga 454512 pēc plkst. 18.00. Raitim.

PĀRDOD ķēvi (7 gadi) ar kumeļu un darba zirgu (6 gadi) Preiļos, Daugavpils ielā 21. Tālrunis: 23966.

PĀRDOD govī Aizkalnē. P. Vucāns.

PĀRDOD māju Līvānos, Rīgas ielā 189. Tālrunis 43429.

PREIĻU RAJONA PATERĒTAJU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS SAGĀDES UN RAZOSANAS APVIENĪBA

ieperk no rajona iedzīvotājiem standarta lieluma siņpus. Cena par vienu kilogramu — 1,30 rbļ.

JAUNAGLONAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA aicina darbā

galvenā grāmatveža vietas izpildītāju (uz 1,5 gadiem), grāmatvedi.

Jāpārvalda valsts valoda. Piešķir dzīvokļus.

Jautājums jākārto personīgi ar direktoru.

Telefons uzziņām Jaunaglonā 17721.

Lai pār tavu rūpiju mūžu Kapu kalnā salda dusa.

(F. Bārda) Izsakām dziļu līdzjūtību Aglonas vidusskolas arodkomitejas priekšsēdētājai Ingridai Putnēi sakarā ar TEVA nāvi.

Rajona AK priekšsēdētāju un arodorganizatoru padome

Tas vissmagākais brīdis, kad mātes sirds Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas, Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst, Un tukšas kā klajums kļūst mūsu mājas. (A. Vējāns)

Izsakām dziļu līdzjūtību Zānai Vilcānei, no MĀTES uz mūžu atvadoties.

Preiļu trikotāžas fabrikas kolektīvs

Aizej tu, bet tavoš darbos Mūžs vēl ilgus gadus būs. Mirkļos gaišos, mirkļos skarbos Vārds tavs piemina mums būs. (L. Vāczenieks)

Pavodot pēdējā gaitā VOLDEMARU KIVLENIEKU, dalām bēdu smagumu kopā ar tuviniekiem.

Preiļu SPK kolektīvs

Baltie bērzi, salciēt klusu, Sveiciet tālos apvāršņus. Tēva sirds ir aprimusi Caklās rokas mierā dus. (Z. Purvs)

Dalām bēdu smagumu ar skolotāju Jāni Podnieku, no TEVA atvadoties.

Salas devīngadīgās skolas kolektīvs

LAIKRAKSTA PUBLICITĒ MATERIĀLI NE VIENMER ATSPOLGO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, VIETVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORĪ.

MŪSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

REDAKCIJAS TALRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, redaktora vietniece, agrorūpnieciskā kompleksa un sporta nodaļa — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļa — 21985, fotokorespondents, vēstulju, jaunatnes un skolu dzīves nodaļa — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīga, Kr. Valdemāra ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

«Латвия Кэро» («Латвийское слово»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 14 098 eksemplāru (latviešu valodā — 10 130 eks., krievu valodā — 3 968 eks.). Indeks 68169. Pas. 340.